

Две приче – Јелена Цветковић

КРОВ КОЈИ ПРОКИШЊАВА

Чим би киша почела да пада сви би се сместили у један угао собе где је било скоро суво. Отац би се попео на кров, распоредио лимене лонце, најлоне и шерпе, а онда се враћао нама све страхујући од нежељеног пљуска.

Као мали сам његове кратке излете пред кишу доживљавао као нешто тајанствено и помало чудесно, све док ни сам схватио да се једино чудо дешавало доле испод крова, у углу собе, где су се сви погледи стапали у један. Онај према таваници. Ослушкивали смо кишу, те ситне капи које су се преко напуклих црепова спуштале на плочу, а онда се попут вештих шпијуна појављивале тамо где их најмање очекујемо.

Као мали, мислио сам да ће временом кров сам зацелити, као отворена рана на мом посеченом прсту. Чекао сам дан када ће кише постати нешто лепо, па ћу седети крај прозора и посматрати безазлене барице на улици. Барице су са годинама постајале све само не безазлене. Кров на нашој кући толико је волео кишу да ју је увек радо пуштао у наш дом.

Отац је крпио и поправљао колико је могао. Новац је увек отицао у неком другом правцу, као река па у море. Бескрајно море. Мајка није радила, а моје две млађе сестре биле су болешљиве, тако да је доста од новца којим смо располагали одлазило на њихово лечење. Када сам одрастао уписао сам факултет надајући се да ћу са дипломом у руци обезбе-

дити бољи живот и себи и својој породици. Испите сам за време кишних дана спремао у разним угловима соба, претходно и сам имавши повремене излете на кров. Док сам са оцем распоређивао лонце и заштитне фолије, молио сам се да све то убрзо постане само кошмар. Он је увек ћутао, али знао сам да је све своје наде полагао у мене. Ја сам био његов чамац за бољу будућност.

Након неколико година завршио сам факултет и дошао у посед једне велике плаве фасцикле на којој је било исписано моје име и моје презиме, титула коју сам стекао и оцена са којој сам завршио школовање. Мојој и срећи моје породице није било краја, сви су чекали да почне тај дуго чекани живот. Време је, међутим, пролазило. Променио сам неколико слабо плаћених привремених послова, а онда је све стало. Почео сам да осећам незадовољство и велику тугу, нарочито за време кише. Оно што бих зарадио једноставно није било довољно да поправимо кров.

Иако ме нико никада није кривио, почео сам да осећам велику кривицу. Изједала ме је и дању и ноћу. Али највише за време кишних дана. Тада је свака кап била један мали, али несносни шамар за мене, где ми је неко одозго говорио:

„Испао си глуп. Требало је да, уместо на факултет, одеш негде и шаљеш новац својима да поправе кров који прокишњава.“

Прокишњавао је кров, а истовремено са њим и оно место у мојој души где сам брижно чувао сву своју веру и идеале. Постао сам нервозан и груб, осећајући се вечито мокрим од вечне кише над мојом главом.

Са првим капима често бих се попео на непослушни кров и тамо седео сатима. Чак и кад би киша стала. Отац је ћутао, мајка ме молила да не губим наду.

„Можда је и он почео да ме криви, па зато ћути?“, питао сам се.

Све у свему био сам све незадовољнији животом, сма-трајући да ми припада нешто боље и лепше. Грешно сам. Свима припада само оно што имају, и ништа више.

Једне јесени није било михољског лета. Чим је почео октобар почеле су и кише. Вода је продирала у кућу, цурећи са плафона као са туша. Све посуде смо искористили за скупљање кишнице али то није било довољно. Добро се се-ћам дана када сам зграбио велику плаву фасциклу и зале-пио је на плафон преко рупе која је зјапила.

„Не!“, узвикнула је мајка, „то је твоја диплома!“,

Погледао сам је са осмехом, не рекавши ни реч. Киша је следећег дана потпуно стала а ја први пут у свом животу нисам осећао кривицу. Као ослобођен неког терета, без страшне празнине у души и руке која ми с времена на време притиска оба плућна крила, гњечећи све моје шансе да ди-шем, удахнуо сам дубоко и упио сву кишницу која се свих тих година сливала са таванице. Спаковао сам неколико својих ствари, пољубио мајку и кренуо на станицу. На њена питања само сам се осмехивао, прећутно јој дајући наду да ће све једнога дана бити боље.

А да ли је? Можда велике плаве фасцикле служе само за то да повремено закрпе коју рупу.

ВЛАСНИК РЕКЕ

Мокра су ми стопала. Надам се да није видео. Све време иде од једног до другог, не би ли се уверио да сви, без изузетка, неуморно раде. Малопре је једна моја странка мало повисила тон. Он ме је погледао крајње оштро, као да ми је на даљину поручивао: „задња опомена пред отказ”. Скинуо сам наквашене ципеле и сакрио их иза канте за отпад. Био сам бос, али то је лакше оправдати. На крају, нисам ја крив што река тече мојим мислима. Нарочито нисам крив што она тече и мимо мојих мисли.

Господин Стојановић није волео да му се неко супротстави. Авај, он је власник фирме! Није то мала ствар бити власник фирме. Много пута сам мислио да му кажем да је мали безначајни створ који живи на рачун својих верних робова. Али, робови су ти који му могу одузети све што је стекао, одузети му моћ коју је посредством њих сам себи убризгао у вене. Свакога дана сам се спремао да уђем у његову канцеларију и све то му саспем у лице. Ћутао сам, разумите ме, чак и онда када ме је по киши натерао да јурим странку чак до Полицијске станице. Након тога сам се прехладио, а он ме је тих дана гледао подругљиво и опако, поручујући ми да господари чак и мојим здрављем. Решио сам, међутим, да покорно ћутим и газим реку која ме је све више запљускивала својим валовима.

Не знам како се то догодило. Изгледа да је мој ум једноставно одбио послушност, и решио да се против Стојановићеве власти над мојим телом бори зидањем тврђаве око моје душе. Тако сам дошао у ситуацију да, док куцам, пишем и услужујем, повремено закорачим у плитку воду која

би ми се дошуњала иза леђа и одмах затим нестајала. Приметио је господин Стојановић да се нешто чудно са мном дешава, па је у неколико наврата покушао да дозна откуд мени тај осмех детета, док се он свим силама труди да на мну ту недозвољену појаву на лицу у корену сасече.

Нисам могао против осмеха. То је једино чиме сам могао да се борим против мржње, ограничења и пакости која се ширила око мене, попут несавладивог корова. Чим бих приметио да се гушим у боји зидова, да нестајем притиснут бесмисленим разговорима својих колега, дозивао бих реку и табанима додиривао меко, песковито тло. Свежина праћена притајеним ветром, провлачила би се између тесних зидова, и заобилазећи све присутне, оживљавала ме као дављеника који је испустио последњи дах.

Господин Стојановић, који ми после неколико оваквих излета више и није био тако страшан, почео је озбиљније да ме посматра. Нисам марио. Он је власник фирме, а ја сам власник реке. Када ме је гледао својим претећим очима, смело сам му узвраћао поглед, смешећи се баш онако како је одувек требало да се смешим. Самоуверено, храбро и поносно, јер имам оно што он никада неће имати. Могу да дозовем таласе, ветар, осмех... Могу да седим на обали реке док се читав свет руши око мене. Мислим да је он то приметио. Сасвим сам сигуран да је схватио да поседујем много више од њега, а временом је почео према мени тако и да се понаша.

„Како сте данас?“, питао ме је једног јутра.

„Како мора“, одговорио сам, скидајући ципеле.

Сигуран сам да ми је завидео у том тренутку.

Тог августа било је јако топло. Боравак у загушљивој

канцеларији, препуној чиновничког зноја и тромих мисли што су пузале по врелом поду, опустошио је преосталу наду да, сем те просторије, постоји још нешто на овоме свету. Све се слило у тих неколико робијашких сати, обмотаних страшном мишљу да је живот налик суровом заточеништву и покорном спуштању главе. Тако су моје колеге, погрбљених рамена, натечених и црвених очију, урањали у гомилу неразумљивих фактура, бледих слова и бројева, не подижући своје снове са тог стола где су многи пре њих учртавали бројеве, имена и датуме, као робијаши по зидовима тамница.

Након што бих скинуо ципеле, већ ту негде око девет, затварао бих очи и ослушкивао реку. Долазила је као шум, благо и танко, обмотавајући се око мојих босих стопала. Исправљао сам главу, ослушкујући. У даљини су певале птице. Господин Стојановић је у суседној канцеларији гласно издавао наређења и претио смањењем плата.

Како сам само ћутао. Гласније него икад. Разумите ме. Нисам желео да дозволим да неко дотакне моју реку.

О СПИСАТЕЉИЦИ

Јелена Цветковић рођена је 8. октобра 1984. године у Нишу. По занимању је дипломирани правник.

Пише од малих ногу и одувек је уживала у писању. У почетку је писала искључиво поезију, а затим је почела да пише и кратке приче. Песме су јој објављене и неколико часописа. Једна је од победника конкурса за 2016. годину у едицији Првенац који је расписао Студентски културни центар Крагујевац. Они су објавили њену прву збирку прича под називом *Приче са прашњавих полица*.

Живи у Нишу.

